

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **B. Š.** zast. Mgr. Miroslavem Šípkou, advokátem, se sídlem Sokolov, Jednoty 1628, adresa pro doručování: P. O. Box 27, Sokolov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 12. 2005, č. j. 16 Cad 39/2005 – 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 1. 2005, č. x., byla zamítnuta žádost žalobkyně o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že žalobkyně se stala podle posudku lékaře OSSZ v Sokolově ze dne 10. 12. 2004 plně invalidní od 15. 11. 2004, avšak v rozhodném období před vznikem plné invalidity, tj. v době od 15. 11. 1994 do 14. 11. 2004 získala pouze 4 roky a 48 dnů pojištění, a nesplňovala tak podmínku potřebné doby pojištění, která v jejím případě činí 5 roků z posledních 10 roků před vznikem invalidity. V odůvodnění rozhodnutí je dále uvedeno, že pokud žalobkyně byla zaměstnána i v dobách, které nejsou uvedeny v osobním listě důchodového pojištění, nechť zašle příslušné doklady k novému posouzení. Odůvodnění rozhodnutí dále obsahuje poučení žalobkyně v tom směru, že dobu vedení evidence v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení, lze hodnotit nejvýše v rozsahu tří roků před vznikem nároku na důchod. V rozhodnutí je uvedeno, že žalobkyni nadále náleží výplata částečného invalidního důchodu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně podání označené jako „odvolání proti zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod – B. Š., n. B. 1424, S. Toto podání je nepodepsané a bylo adresováno České správě sociálního zabezpečení, která je zaslala soudu s vyjádřením dne 11. 3. 2005. V tomto podání je uvedeno, že důvodem odvolání je nepříznivý zdravotní stav a sociální situace. Je zde poukazováno na to, že žalobkyně vychovala 5 dětí a je plně invalidní. V současné době pobírá částečný invalidní důchod, který nemůže pokrýt její potřeby. Nepříznivý zdravotní stav neumožňuje žalobkyni pracovat, kromě toho musí navštěvovat lékaře a užívat léky, což její výdaje zvyšuje. Žalobkyně v uvedeném podání žádala o přiznání plného invalidního důchodu.

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 14. 12. 2005, č. j. 16 Cad 39/2005 – 22, rozhodl tak, že opravný prostředek odmítl a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění usnesení uvedl, že se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky, za nichž může jednat ve věci. Konstatoval, že mezi takové podmínky patří i podmínka zákonem předepsaného způsobu zahájení řízení a náležitostí žaloby na zahájení řízení. Uvedl, že podání žalobkyně nemá náležitosti požadované § 37 odst. 3 a § 71 s. ř. s., neboť není uvedeno, které rozhodnutí, označené datem a spisovou značkou se napadá, co navrhuje, nejsou označeny výroky rozhodnutí, které žalobkyně napadala, nebyly uvedeny žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považovala žalobkyně napadené výroky rozhodnutí za nezákonné, jaké důkazy navrhovala k prokázání svých tvrzení a nebyl ani zformulován výrok rozsudku. Žaloba nebyla podepsána. Krajský soud uvedl, že žalobkyni proto vyzval usnesením ze dne 15. 3. 2005, č. j. 16 Cad 39/2005 – 8, k odstranění vad podání a pro tento úkon stanovil lhůtu 15-ti dnů. Žalobkyně byla poučena i o možnosti požádat soud o ustanovení zástupce. Žalobkyně usnesení obdržela dne 22. 3. 2005 avšak do vydání napadeného usnesení na výzvu soudu nereagovala. Soud poté konstatoval, že úkolem správního soudnictví je chránit subjektivní práva fyzických a právnických osob a přezkoumávat zákonnost rozhodnutí orgánu veřejné správy, avšak nikoliv neomezeně, nýbrž pouze v rozsahu napadení správního rozhodnutí. Konstatoval, že neodstraněné nedostatky žaloby, na které byla žalobkyně upozorněna a zároveň vyzvána k jejich nápravě, představují takové vady žaloby, které brání s přihlédnutím k dispoziční zásadě jejímu věcnému vyřízení ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. Soud poté citoval uvedené ustanovení a dospěl k závěru, že nastala situace uvedená v ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., a proto mu nezbylo, než usnesením opravný prostředek odmítnout.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně podání označené jako odvolání, v němž se především pozastavovala nad tím, že vůbec bylo vedeno soudní řízení, když ona sama nebyla o ničem informována. Pokud jde o usnesení, jímž byla vyzvána k odstranění vad podání, tak tomu nerozuměla, a proto zašla na Okresní správu sociálního zabezpečení, kde ji pracovnice sdělily, že této zprávě rovněž nerozumějí. Dále zpochybňovala průběh plicního vyšetření a namítala, že se její zdravotní stav zhoršuje. V doplněném podání, které již bylo označeno jako kasační stížnost, stěžovatelka prostřednictvím svého zástupce sdělila, že se domnívá, že doručením tzv. žaloby krajskému soudu, kdy podání vůbec nemělo náležitosti žaloby, nemělo být zahájeno řízení podle zákona č. 150/2002 Sb. Zdůrazňovala, že na výzvu soudu podání neopravila ani nedoplnila a tudíž mělo být bez dalšího odmítnuto. Ve věci však byl přesto vypracován znalecký posudek. V další části kasační stížnosti stěžovatelka uváděla obsah případného doplnění žaloby, pokud by byla tato doplňována. Stěžovatelka dále uvedla, že podle jejího názoru je napadené usnesení nezákonné, protože krajský soud na jakémsi podkladě, který nemá oporu v zákoně, nechal vypracovat znalecký posudek, podle něhož není plně, ale ani částečně invalidní. Opravný prostředek

byl odmítnut, ale posudek byl vypracován. Vyslovila názor, že nebyla řádně poučena o všech důsledcích tzv. žaloby, která, pokud byla odmítnuta, tak neměla posloužit jako podnět k vypracování znaleckého posudku, případně měla být řádně projednána. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí Krajského soudu v Plzni zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Po přezkoumání věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně neoznačila důvody ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., avšak z jejího obsahu plyne, že se dovolává důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e), tedy nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci zdůrazňuje, že předmětem přezkumné činnosti byl pouze postup krajského soudu, který vyústil ve vydání usnesení o odmítnutí návrhu podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., podle něhož předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo k odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání k této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že podání žalobkyně ze dne 11. 2. 2005, jehož obsah byl výše citován, není žalobkyní podepsáno. Z usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 3. 2005, č. j. 16 Cad 39/2005 – 8, jímž byla žalobkyně vyzvána k odstranění vad podání, plyne, že soud vyzval žalobkyni konkrétně k tomu, aby podání podepsala, dále aby označila rozhodnutí správního orgánu, které napadá a den jeho doručení nebo jiného oznámení, aby byly doplněny žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobkyně napadený výrok rozhodnutí za nezákonný nebo nicotný, aby byly uvedeny důkazy, které žalobkyně navrhuje provést k prokázání svých tvrzení, a aby byl učiněn návrh výroku rozsudku. V odůvodnění tohoto usnesení je pak vyčerpávajícím způsobem pod body 1 až 4 soudem vysvětleno, z jakých důvodů a jak konkrétně má žalobkyně žalobu doplnit, když soud se správně především zaměřil na stěžejní otázku v posuzované věci, tj. na skutečnost, že i když stěžovatelka byla shledána plně invalidní, nárok na plný invalidní důchod ji dosud nevznikl proto, že neprokázala potřebnou dobu pojištění. Krajský soud proto stěžovatelku poučil v tom směru, že může zpochybňovat jednak datum vzniku plné invalidity a jednak stěžovatelku vyzval k tomu, aby sdělila veškerou dobu zaměstnání až do vydání napadeného rozhodnutí. Stěžovatelku pak výslovně poučil o tom, že neodstraní-li ve stanovené lhůtě vady podání, bude žaloba podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnuta.

Z obsahu spisu dále plyne, že uvedené usnesení bylo stěžovatelce doručeno do vlastních rukou dne 22. 3. 2005, a že stěžovatelka do dne vydání nyní napadeného usnesení o odmítnutí návrhu na výzvu soudu nikterak nereagovala.

Poté ve spise následovala žádost soudu adresovaná posudkové komisi MPSVČR v Plzni o vypracování posudku. Opatřením ze dne 3. 10. 2005 byla věc přidělena místopředsedou soudu jiné soudkyni. Dne 21. 11. 2005 byl doručen soudu posudek posudkové komise MPSVČR v Plzni ze dne 15. 11. 2005. Dne 23. 11. 2005 bylo stěžovatelce zasláno poučení ve smyslu § 35 odst. 7 s. ř. s. o možnosti ustanovení zástupce z řad advokátů,

kteří stěžovatelka obdržela dne 28. 11. 2005 (fikce doručení) a dne 14. 12. 2005 bylo vydáno napadené usnesení.

Se stěžovatelkou lze souhlasit především v tom, že na základě podání ze dne 11. 2. 2005, které zůstalo přes výzvu soudu nedoplněno a nepodepsáno, nemohlo být zahájeno přezkumné soudní řízení podle zákona č. 150/2005 Sb. Otázkou náležitosti žaloby se zabýval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 57, v němž je mj. uvedeno, že podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné; pod písm. e) pak též musí být uvedeno, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést. Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z níž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky za nezákonné nebo nicotné (srovnej k tomu obdobné závěry, vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 – 52, zveřejněné pod číslem 488/2005 Sb. NSS; z klasické starší judikatury viz. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 1993, č. j. 6 A 85/92 – 5). Žalobce je tedy povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnost. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Právní náhled na věc se nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž na odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů, či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti – konec citace rozsudku 2 Azs 92/2005 – 57.

Se zřetelem k výše uvedenému je zcela evidentní, že podání žalobkyně výše označené náležitosti neobsahovalo. Nutno ovšem zdůraznit, že podání žalobkyně neobsahovalo ani náležitosti uvedené v § 71 odst. 1 písm. a), e) a f) /nebylo v něm označeno rozhodnutí, které žalobkyně napadala, nebylo sděleno, jaké důkazy navrhuje provést a nebyl uveden návrh výroku rozsudku/. Podání žalobkyně však nedostalo ani ustanovení § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s. neboť nebylo (a dosud není) podepsáno.

Je tedy zcela zřejmé, že byly splněny všechny podmínky ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť podání stěžovatelky nebylo ve lhůtě soudem stanovené opraveno ani doplněno, v řízení nebylo možno pro tento nedostatek pokračovat a stěžovatelka byla výslovně poučena o následcích neodstranění vad podání.

Ostatně ve věci rozhodující krajský soud zvolil postup podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a podání stěžovatelky napadeným usnesením odmítl. Otázkou ovšem zůstává, proč za dané situace vyžadoval posudek od posudkové komise MPSVČR v Plzni, tedy postupoval tak,

jako kdyby chtěl věc meritorně projednat. Uvedený postup považuje Nejvyšší správní soud za vadný, i když nutno konstatovat, že v napadeném usnesení o odmítnutí návrhu soud nevycházal ze žádné důkazu, tedy ani z vyžádaného posudku posudkové komise MPSVČR v Plzni. Skutečnost, že krajský soud vyžádal posudek od posudkové komise MPSVČR však podle názoru Nejvyššího správního soudu nemůže ovlivnit úvahy o zákonnosti napadeného usnesení krajského soudu. Uvedený závěr Nejvyššího správního soudu se opírá mj. o ustanovení § 110 odst. 1 věty za středníkem, podle něhož i Nejvyšší správní soud rozhodující o kasační stížnosti, tedy o mimořádném opravném prostředku, v situaci, kdy zjistí, že již v řízení před krajským soudem byly důvody pro odmítnutí návrhu, rozhodne o tom současně se zrušením rozhodnutím krajského soudu.

Pokud by tedy (teoreticky) v dané věci bylo rozhodnuto např. rozsudkem, a to na základě návrhu ze dne 11. 2. 2005, musel by Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušit a návrh žalobkyně odmítnout.

Jakkoliv tedy postup krajského soudu, který vyžádal posudek posudkové komise MPSVČR v situaci, kdy zde nebyla žaloba způsobilá k projednání věci, nebyl standartní, nelze takový postup považovat za postup způsobující nezákonnost napadeného usnesení o odmítnutí návrhu, neboť je třeba vycházet z toho, že podmínky pro postup soudu vyústující ve vydání napadeného usnesení o odmítnutí návrhu, tedy zákonné podmínky ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., byly splněny.

Se zřetelem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka ve věci nebyla úspěšná, a žalované České správě sociálního zabezpečení náhrada nákladů řízení nenáleží ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 a § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu